

**МАШИНСКО - ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА ШКОЛА,
Параћин, Бранка Красмановић бб**

**П Р А В И Л Н И К
О
БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**

На основу члан 3. и 14. Закона о безбедности и здравља на раду послодавац **МАШИНСКО - ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА ШКОЛА**, Параћин, Бранка Красмановић бб, дана 28.2. 2011. годне доноси следећи:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником у складу са Законом, прописима донетим на основу Закона, прописаним мерама и нормативима безбедности на раду, уређује се безбедност и здравље запослених на раду код послодавца **МАШИНСКО - ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА ШКОЛА**, Параћин, Бранка Красмановић бб, (у даљем тексту послодавац).

Члан 2.

Послодавац ће у свом раду и пословању, као саставни део организације рада и радног процеса, предузимати одговарајуће мере безбедности и здравља радника на раду, на спречавању професионалних обољења и предузимати друге мере, у складу са Законом, прописима донетим на основу Закона, нормативима безбедности на раду, и мерама утврђеним овим Правилником.

Члан 3.

Послодавац ће обезбедити безбедност и здравље на раду запосленим лицима, ученицима, студентима који се налазе и пракси, лицима на професионалној рехабилитацији као и лицима која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

2. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ПОСЛОДАВЦА

Члан 3.

Послодавац, прихвата у складу са Законом и другим прописима, опште и посебне обавезе на спровођењу мера безбедности и здравља запослених, као и других лица која по било ком основу обављају рад или се оспособљавају за рад код послодавца.

Обавезе из става 1. овог члана представља истовремено и права запослених.

Члан 4.

Послодавац ће приликом организовања рада и радног процеса стално предузимати превентивне мере ради спречавања повређивања или оштећења здравља запослених у складу са Законом.

За примену превентивних мера обезбеди ће потребна финансијска средства.

Члан 5.

Послодавац ће на основу акта о процени ризика, и на основу оцене службе медицине рада, одредит посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Члан 6.

Послодавац ће:

1. Обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду,
2. Обавештавати запослене о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донети одговарајућа упутства за безбедан рад;
3. Запосленом издати на употребу средства за рад, као и средства и опрему за личну заштиту на којима су примењене мере безбедности и здравља на раду, обезбедити контролу њихове употребе у складу са наменом и обезбедити одржавање средстава за рад и средстава за личну заштиту на раду у исправном стању.
4. Обезбедити пружање прве помоћи, и оспособити одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају опасности;
5. Зауставити сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених;
6. Спровести и друге мере у складу са Законом и потребама.

Члан 7.

Послодавац ће у складу са законском обавезом извршити оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Оспособљавање из става 1. овог члана послодавац ће организовати у току радног времена, о свом трошку.

За време оспособљавања за безбедан и здрав рад запослени има право на зараду као да ради.

Запослени не може одбити оспособљавање за безбедан рад.

Члан 8.

Послодавац обезбеђује да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

Члан 9.

Послодавац има право и обавезу:

1. Непосредно или преко радника са посебним овлашћењима и одговорностима спроводи мере безбедности и здравља радника на раду,
2. Унапређује безбедност и здравље на раду преко службе, односно радника који ради стручне послове безбедности и здравља запослених на раду, или уз помоћ стручних субјеката овлашћених од државних органа.
3. Да се стара о правилном коришћењу средстава и опреме за личну заштиту, у складу са Законом и другим прописима и актима донесеним на основу Закона.
4. Да организује унапређење техничке заштите у складу са развојем технологије рада, и развија техничку културу запослених.
5. Да сарађује са инспекцијом рада, службом медицине рада и другим службама и органима по питању безбедности и здравља радника на раду,
6. Да извршава и друге обавезе утврђене Законом, прописима донетим на основу Закона, овим актом и политиком послодавца.

Члан 10.

Послодавац има нарочито обавезу:

1. Да запосленог распореди на послове на којима су спроведене све мере везане за безбедност и здравље радника на раду,
2. Да запосленом поверава послове који неће имати штетне последице на његово здравствено стање,
3. Да дозволи приступ зонама где постоји озбиљна и одређена опасност само запослени којима су дата одређена упутства,
4. Да средства рада, односно средства и опрема личне заштите искључи из употребе ако су неисправна и ако због насталих промена угрожавају безбедност и здравље радника,
5. Обезбеди да се средства рада, односно средства и опрема личне заштите користе према њиховој намени и да их употребљавају запослени којима су поверена,
6. Да при распоређивању запосленог на радно место упозна радника са опасностима и штетностима као и са мерама везаним за безбедност и здравље на раду,
7. Да забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера везаних за безбедност и здравље на раду и упутстава и који не користи средства и опрему личне заштите или одбије да поступи по упутству за безбедан и здрав рад.
8. Сарађује са запосленим на унапређењу безбедности на раду.
9. Да упути запосленог код здравствене установе ради провере употребе алкохола или других средстава зависности.

Члан 11.

Послодавац према својој делатности се определио да послове Лица за безбедност и здравље радника на раду повери правном лицу са лиценцом које ће:

1. Учествовати у припреми аката о процени ризика,
2. Планирати, коришћење и одржавање средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
3. Организовати превентивна и периодична испитивања услова радне околине,

4. Свакодневно пратити и контролисати примену мера за безбедности здравље запослених на раду,
5. Припремати и спроводити оспособљавање запослених за безбедан рад,
6. Припремати упутства за безбедан рад и контролисати њихову примену,
7. Забранили рад на радном месту или употребу, средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот и здравље запосленог,
8. Сарађивати и координирати са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду,
9. Водити евиденције у области безбедности и здравља на раду.
10. После сваке повреде без обзира не тежину, изврши анализу догађаја и предложи мере за отклањање узрока повреде.
11. Свакодневно пратити понашање запослених.
12. Свако лице које са сазнањем послодавца нађе у радној околини упозна са мерама безбедности на раду.
13. Сарађује са запосленим на унапређењу безбедности на раду

Члан 12.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Члан 13.

Запослени има право и обавезу:

1. Да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о сим питањима у области безбедности и здравља на раду,
2. Да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и актом о процени ризика,
3. Да учествује активно у спровођењу безбедности на раду.
4. Да се подвргне лекарском прегледу ради утврђивања присуства алкохола и/или средстава зависности у крви.

Члан 14.

Послодавац нема радна места са повећаним ризиком.

Члан 15.

Запослени има право да одбије да ради:

1. Ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде,
2. Ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, на пословима или на радном месту на које га је послодавац распоредио,
3. Дуже од пуног радног времена односно ноћу ако би према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање,

4. На средству за рад на којем нису примењене прописане мере безбедности и здравља на раду,

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писменим захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 1. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је обавезан да одмах обавести инспекцију рада.

За време необављања посла из разлога садржаних у овом члану запослени има право на зараду као да је радио на свом радном месту.

Запослени који одбије да ради у случајевима из овог члана не чини повреду радне обавезе и не моће му се по том основу отказати уговор о раду.

Члан 16.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

У случају из става 1. овог члана запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, нити чини повреду радне обавезе.

Члан 17.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да неби угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице.

Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Код елементарних непогода и ванредних догађаја запослени је у обавзи да се одазове позиву послодавца, да поступи по налогу послодавца и државних органа.

Ако у случајевима из предходног става постоји евидентна и непосредна опасност по живот запослени може да одбије обавезу.

Члан 18.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава лице за безбедност и здравље на раду.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на пословима на којима ради.

4. ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ НА РАДУ

Члан 19.

Сваки запослени је дужан да одмах и на лицу места укаже помоћ повређеном односно нагло оболелом раднику, у оквиру својих знања и могућности, односно да предузме све што је потребно да ту помоћ пружи и да позове запосленог нарочито обученог за пружање прве помоћи.

Члан 20.

Послодавац ће за своје потребе пружања прве помоћи у свакој смени обезбедити довољан број запослених оспособљених за пружање прве помоћи на радном месту и евакуацију у случају могуће опасности.

Члан 21.

Прва помоћ се организује и спроводи у свим сменама и у свим деловима процеса рада. Прву помоћ повређеном и нагло оболелом запосленом првенствено пружа запослени у смени који су нарочито обучени за пружање прве помоћи.

Члан 22.

По указаној првој помоћи повређеног, запосленог што пре транспортовати до најближе здравствене установе, или позвати Службу хитне помоћи.

Послодавац је у обавези да обезбеди транспорт повређеном запосленом до најближе здравствене установе, ако је повреда такве природе да се то може урадити.

Уколико се ради о тежој повреди на раду за коју су потребни посебни услови транспорта неопходно је позвати најближу здравствену установу – хитну помоћ.

На ормарићу за пружање прве помоћи биће истакнут телефонски број најближе здравствене установе – хитне помоћи, и телефонски број руководећих лица.

Члан 23.

Ормарић прве помоћи се налази на видном и приступачном месту у свакој просторији или одређеној просторији и то тако да је окачен о зид.

Члан 24.

У ормарићу за пружање прве помоћи мора имати у свако доба довољна количина санитарског материјала и средстава пружања прве помоћи.

Утрошени материјал и средства одмах надокнадити из резерви.

Члан 25.

У ормарићу за пружање прве помоћи мора се налазити списак санитарског материјала и средстава за пружање прве помоћи.

Члан 26

Послодавац ће запосленом, повређеном на раду издати прописану исправу (извештај) о повреди на раду одмах, а најкасније 24 часа од дана сазнања за повреду.

5. СРЕДСТВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 27.

Запосленима у току рада припадају лична заштитна средства и опрема у зависности од послова, а што ће бити утврђено у Акту о процени ризика.

Члан 28.

Лична заштитна средства из предходног члана обезбеђује послодавац запосленим на терет својих средстава.

Дотрајала лична заштитна средства и опрема се обнавља и замењује модернијим и таквим којима се постиже потпуна заштита запослених.

Члан 29.

Лична заштитна средства запослени су дужни да користе за време рада на радном месту и радној околини, а после рада их обавезно оставе на за то одређено место.

Члан 30.

Запосленима ће се дати на коришћење и друга опрема и средства личне заштите која буду утврђена Актом о процени ризика, или се укаже потреба, ако се на други начин не може обезбдити безбедан и здрав рад.

Члан 31.

Послодавац може ако се укаже потреба донети посебно Упутство о употреби, одржавању и чувању личних заштитних средстава и заштитне опреме.

6. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

Члан 32.

Запослени млађи од 18 година не може да ради на пословима који би, на основу оцене службе медицине рада, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот, с обзиром на његове психофизичке способности.

Запосленом инвалиду рада послодавац ће обезбедити обављање послова према преосталој радној способности, а запосленом код кога је утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима обављање другог одговарајућег посла, у складу са решењем надлежног органа пензијско-инвалидског осигурања.

Запосленом који је професионално оболео обезбеђује се обављање послова који неће изазвати погоршање здравственог стања, у складу са оценом службе медицине рада.

Члан 33.

Послодавац ће преко руководећих лица донети одлуку о упућивању запосленог на лекарски преглед ради утврђивања присуства алкохола и/или средстава зависности одмах по оправданој сумњи да запослени су у напитом стању или под дејством средстава зависности.

Запослени се не може одупрети одлуци надлежног лица код послодавца, и мора одмах уз пратњу и/или сам отићи до здравствене установе у Параћину и дати крв на нализу.

Налаз надлежног здравственог органа се мора директору школе доставити одмах по сачињавању, ради даље надлежности.

Мера провере присуства алкохола и средстава зависности је мера безбедности и здравља на раду.

Послодавац ће писменим путем затражити од здравствене установе утврђивање присуства алкохола и/или средстава зависности.

7. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

На питања која нису уређена овим Правилником примењиваће се непосредно Закон о безбедности и здрављу на раду и подзаконски прописи и искуства добре праксе.

Члан 35.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења.